

aldeles tilfreds med det, som Lovudkastet i saa Henseende indeholder. Jeg troer nemlig, at det for Dieblisset vilde være meget tungt for Landets Finantser at skulle udrede nogen constant Udtalling, jeg troer, at vedkommende Ciere af det frie Hartkorn, som skulle have Erstatning, ikke kunne være berettigede til at faae overgivet en Sum Penge eller en Obligation i deres Hænder, hvormed de kunne manevrere, og jeg mener, at det kunde være ønskeligt, at den Fordeel, som Staten i Tiden skal vinde ved Hartkornets Egallering, snarest muligt maatte kunne indtræde. Jeg antager derfor, at der kunde findes et andet Middel til at udjævne denne Stat. Jeg vil nemlig henlede Opmarksomheden paa, om det ikke var den meest passende Maade, at, efterat Erstatningen for de vedkommende Ciere var udregnet, enhver Cier af frit Hartkorn erholdt et Creditfolio i sin Stattebog og i vedkommende Amtstues Protokoller, og derpaa affrives ved enhver Termin deels Renten og deels den Amortisation, som man blev enig om. Naar man da vedblev at anvende de fulde 4 pCt. deels til at udrede Renten og deels til at amortisere, saa vilde vi paa en langt kortere Tid komme saa vidt, at der i Statskassen kom til at indflyde det Overflud, som skulde indledes ved Hartkornets Egallisation, og jeg troer virkelig ikke at man kan paastaae, at man derved kom til at gaae vedkommende Cier for nær. Men dersom man ikke vil gaae ind paa denne Anstuelse, forekommer det mig ganske klart, at der aldeles ikke er nogen Grund til at amortisere. Jeg mener nemlig, at den Rente, som man blev enig om, at der skulde udredes af Obligationerne, ene og alene blev at udrede, og at derimod Obligationerne blive en fra Creditorernes Side uopfagelig Statsgjæld. Derved vilde man opnaae, at det, som ellers skulde anvendes til Amortisationen, strax vilde indflyde i Statskassen, og at vore Finantser, som haardt kunne trænge til Understøttelse, derved vilde erholde et Middel til at bære de Byrder, som haardt nok trykke dem.

Jeg skal endelig tillade mig en Slutningsbemærkning i Anledning af den Uttring, som er fremkommen, saa vidt jeg erindrer, fra den Deputerede for Kjøbenhavns 4de Valgfreds

(Rothe). Han udtalte nemlig, at han ikke kunde begribe, hvorledes det var muligt at der kunde møde Modstand mod Loven fra den Side af Salen, som ellers pleiede paa det Kraftigste at opfordre til Landboreformer. Det forekommer mig sandelig, at være aldeles klart, at det er en Frygt, som i saa Henseende paa-trænger sig navnlig Fæstebonden. Naar man nemlig nu foreløbig vil søge at udjævne Spørgsmaalet om Høveriet og om Hartkornets Egallering, saa vil man, naar man kommer til Spørgsmaalet om Fæstevæsenets Afsløsning, formodentlig møde en meget stærk Modstand, deels fordi de Omstændigheder, som nu ere Godseierne ubehagelige; tildeels ere blevne ryddede af Veien, og deels fordi, hvis denne Lov gaaer igjennem, Godseierne paa denne Maade ere givne Midler i Hænde til særdeles at kunne manevrere ved Fæstegodssets Afsløsning, saa at dette vil blive kostbarere for Bonden at erholde, og navnlig, fordi man vil sige: nu have Godseierne allerede, ved Spørgsmaalene om Høveriets Afsløsning og om Hartkornets Egallering, offret endeel af hvad de kalde deres gode Net, nu bør de ikke atter tvinges til at ofre noget Nyt. Det er denne Frygt, mine Herrer, som vistnok maa paatrænge sig Fæstebonden, og den maa paatrænge sig ham saameget mere, som det vel kunde være, at Selveierne, naar de ved denne Lov havde opnaaet hvad de ønskede, ikke længere stode Side om Side med Fæstebonden (Hør!). Jeg siger ikke, at det vil skee, thi det vilde være uretfærdigt af Selveieren, men jeg siger, det kunde dog være muligt, thi Menneffene ere svage, og ofte egoistiske. Det er denne Frygt, som maa bevæge Fæstebonden; men imidlertid, naar Loven kan gaae igjennem med nogle Modificationer, troer jeg dog, at vi skulle ønske dens Fremme, og jeg er af dem, som agte at stemme for den. Jeg troer, at Fæstebondens Frygt er saameget mere begrundet, især efterat vi i Lovdags hørte et meget ubestemt Svar fra den ærede Indenrigsminister paa et directe og meget bestemt Spørgsmaal (Hør!). Jeg maa her tillade mig at bringe i Erindring, at i Anledning af en Interpellation den 22 Nov. 1848 erklærede den daværende Indenrigsminister, at det var Regeringens Hensigt at forelægge et Lovudkast